

leerlijnen

28/02/2009 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

Onderwijs wordt onnodig ingewikkeld gemaakt. Uitgevers van methoden geven de leerkracht weinig zicht op de leerlijnen en einddoelen van de verschillende vakken. De overheid stelt enkel vage kerndoelen vast.

Onderwijs kan veel eenvoudiger door gebruik te maken van leerlijnen en duidelijke einddoelen voor iedere groep. De leerkracht is de professional die zorgt dat deze einddoelen behaald worden door de leerlingen. Hij kan hierin differentiëren naar niveau, omdat tenslotte niet alle kinderen gelijk zijn.

Leerlijnen zijn een geweldig middel om hogere leeropbrengsten te realiseren in de groep. De leerkracht weet welke doelen er behaald moeten worden en kan de effectieve leertijd vergroten door hier gericht aan te werken. Effectieve leertijd kenmerkt zich door doelgericht te werken met zinvolle opdrachten. Over effectieve leertijd is veel onderzoek en literatuur beschikbaar. Leerkrachten die leerlijnen gebruiken zijn beter in staat om zinvolle opdrachten te selecteren. Zij zullen de tijdrovende realistische contexten schrappen, projecten beperken tot een minimum en allerhande zaken die op het bordje van het onderwijs worden gelegd afwimpelen. Zij houden zich bezig met de kern van het onderwijs: lezen, spelling en rekenen. Zij behalen goede resultaten met hun leerlingen. Leerlijnen zijn dus een goed hulpmiddel voor de leerkracht.

Opvallend gegeven is dat leerlingen in Nederland veelal niet op de hoogte zijn van de leerstof die zij aangeboden krijgen of reeds beheersen. Ze worden geen deelgenoot gemaakt van hun eigen leerproces. Hierin schuilt het gevaar dat ze ook geen verantwoordelijkheid nemen voor het eigen leren. Dit is vervolgens terug te zien in ongemotiveerd en/of storend gedrag, een logisch gevolg. Hoe anders is dit in Schotland. Leerlijnen van de verschillende vakken hangen hier aan de muren van de klaslokalen. Kinderen weten waar zij staan in het leerproces, wat ze al hebben geleerd, wat ze met deze kennis kunnen en wat er in de toekomst wordt aangeboden. Ze zien de lijn, de verbanden, de logica. Dit resulteert in een hogere betrokkenheid en betere prestaties. Leerlijnen zijn dus goed voor de leerling.

Leerlijnen kunnen samengevat worden op enkele velletjes A4. Het geeft een goed overzicht van de doorgaande lijn in de school. De inspanningen van de verschillende leerkrachten sluiten goed op elkaar aan. Het bevordert een effectieve en efficiënte werkwijze. Leerlijnen zijn goed voor de samenwerking en afstemming in de school.

Het betrekken van ouders bij het leerproces van de kinderen vergroot de kans van slagen van de didactische aanpak van de school. Leerlijnen geven duidelijkheid over het ontwikkelingsperspectief en het uitstroomprofiel van de leerlingen. Teleurstelling en een verstoring van de school-ouderrelatie worden hiermee voorkomen. Leerlijnen zijn dus goed voor ouders en verzorgers.

Leerlijnen maken het onderwijs zichtbaar en transparant waardoor er meer zicht komt op stagnatie

of behoefte aan extra uitdaging. Als kinderen uitvallen of juist extra uitdaging nodig hebben, kan er eenvoudig worden geschoven binnen de leerlijn. Er kunnen groepshandelingsplannen worden gemaakt aan de hand van de doelen die in de leerlijn zijn vastgelegd. Het maakt groepsdoorbroken werken mogelijk en legt de verantwoordelijkheid niet bij een enkele leerkracht maar bij het gehele team. Leerlijnen zijn een goed hulpmiddel bij het bieden van goede leerlingenzorg.

Tot slot een knuppel in het hoenderhok. Leerlijnen maken de kwaliteit van de leerkracht zichtbaar. Hierdoor zal deze zich in zijn dagelijks handelen bewuster zijn van de keuzes die hij maakt en de gevolgen die deze keuzes hebben voor de kwaliteit van zijn onderwijs. Effectieve leerkrachten zijn in staat kritisch naar hun eigen handelen te kijken. Effectieve leerkrachten bewerkstelligen hogere leeropbrengsten bij de leerlingen. Zij mogen hiervoor beter worden beloond. Leerlijnen zijn een goed hulpmiddel voor het management om prestatiebeloning toe te passen.